

Videti je, da je smatral g. Lampe baš te didaktičnomoralne primesi za posebno sol in vrlino svojega pripovedovanja; a baš ta namišljena začimba je vzrok, da nam njegovo pripovedovanje, ki je v svojem naravnem toku prav živahno, postane semtertja — neslano; druge, nego te sodbe ne moremo izreči o takem prisiljenem, za uho privlečenem modrovanju, kakor je v 10. poglavju (»Dolgo poglavje za mlade ljudi«) ali pa v 16. (»Mrzlica, smrt in zdravilo«) itd. Pa vse bi še bilo, ko tiste refleksije ne bi bile samo pobožne, ampak tudi bistroumne in globoko premišljene ter prepričevalne; ali včasih so tako neusmiljeno bose in pa bridko naivne, in če bi jih čitajoča mladina res temeljito proučila ter si jih za uho zapisala ali pa k srcu vzela (česar pa ne verjamemo, ampak pusti jih na strani, kakor zavrzemo grenke in trde lupine, a snemo jedrca), tedaj bi mnoge Lampetove refleksije rodile v mladih glavah čudne, tudi krive nazore o svetu, o svetovnih dogodkih, njih vzrokih, nagibih delujočih oseb itd.

Rekli smo, da je tista moralizovalna navlaka prisiljena. Mislimo si namreč, da je g. Lampe človek, kakršni smo vsi drugi, in, kakor kaže po nekod njegov životopis, jako dovzeten, bistroviden mož, ki z bodrim očesom opazuje naravo in ljudi; prav zategadelj pa si ne moremo misliti, da bi g. Lampe potujoč imel natakknjene tiste grozne moralizovalne naočnike, s katerimi za vsakim grmom in vsako vodico v naravi, za vsakim umotvorom in vsakim dogodkom vidi zapisan kak — mene tekel fares; mislim, da sploh ni takih ljudi, in tudi sopotujoči duhovniki in redovniki niso nikdar naredili na nas takega vtiska, nego so bili navadni ljudje, kakor mi drugi. Gorje pa, če bi naleteli res kedaj na takega sopotovalca; mislimo, da bi ga nas bilo kar groza, kakor tistega večnega žida. No sodimo, da g. Lampe tudi ni takov Ahasver, nego šele doma, pri pisalni mizi, ko je poleg brljave svetilke začel polagati na papir tiste svoje beležke s potovanja, tedaj si je šele nataknil tiste naočnike na nos, in tedaj se ni mogel ubraniti izkušnjava ter je pograbil brumnih refleksij z vseh koncev in krajev. Tako je prišlo med sveže spotoma nabrane spominčice dokaj pustega ščavja in perečih kopriv. V prihodnje naj nam poda samo one, te pa naj pusti, kjer so.

O epični poeziji Prelesnikovi prihodnjič kaj.

Biser-ljubav zlasti za Slovane. Pojasnil Dr. Bratoljubič Domobranski. Ljubljana. Tiskarna Rud. Miličeva. — Ljubljana. 1896. — Na notranjem naslovnem listu je natisnjeno: »Gaslo: Ljubimo se bratje, ljubimo i dom.« Na priloženem rdečem lističu čitamo: »Biser-ljubav zlasti za Slovane. Poezije, spisal dr. Bratoljubič Domobranski. Lična knjiga blizu 200 str. Pregreva jo solnčno-žarno, srčno-milo, rodo in domoljubje, ter preveva narodni ponos in zlata skrb za Slavo. Med dr. so nekaj posebnega mnoge originalne iskrice in pušice. Skoro vsak najznamenitejši Slovan, najbolj Jugoslovan blišči tu v svojem žaru, skoro vsaka slovanska znamenitost v njej čitatelja čara. Najčistejše rime. Čisti dobiček je namenjen večidel družbi sv. Cirila in Metoda. — Svečenici, učitelji, ljubka mladina in dr. sezite po njej pa pošljite 65 kr. gosp. J. Bonaču v Ljubljano. Dobivajo se za to knjižico tudi originalne platnice à 20 kr., s pošto 25 kr. — Na notranji strani naslovnega lista je zopet gaslo: »Na-prej zastava Slave«, in posvečena je knjiga: ». . . Josip Juraju Stross-

mayer (sic!), Jugoslovanu „par excellence“, potem P. J. Velikanom Prvakom i genijem Miklošiču“ itd.

Smer in približno tudi vsebina te prerodoljubne knjige je označena že dovolj z navedenim naslovom, priporočilom in posvetilom. Nismo sicer utegnili natanko prečitati knjige razen XXIII strani obsežajočega »uvoda i predgovora«, vendar naša sodba je že skoro gotova. Ko bi knjigo tehtali zgolj po rodoljubju, tedaj bi bila zlata vredna; kajti da je »solnčno-žarno rodo- in domoljubje« vodilo pisatelju pero, o tem priča skoro vsaka stran. Tudi ne odrekamo pisatelju neke naobraženosti in zvedenosti v slovanskih in slovenskih vprašanjih, in obširni »uvod in predgovor«, kateremu ravno ne moremo očitati skromnosti, dokazuje, da se mož teh vrlin tudi zaveda. Takisto pa izpovemo brez okolišev, da i oblastni predgovor i vsaka stran knjige same razodeva moža — samouka, ki je mnogo, mnogo čital, zaužil mnogo politiške in tudi filološke hrane, a je ni — prebavil. Pečat diletantizma je prejasno udarjen vsej knjigi. Te naše sodbe ali bolje obsodbe se nam ne zdi potreba obširneje utemeljevati z dokazili, ker smo prepričani, da zdravi okus našega občinstva knjigo navzlic rodoljubni smeri gotovo odkloni. Žal, da se pri teh razmerah ni nadejati mnogo čistega dobička na korist dični naši družbi sv. C. in M.

Ilustrovana izdaja Jenkovih pesmi. Ravno kar je izšla nova elegantna izdaja pesmi Simona Jenka in sicer I. del. Uredil je pesmi Anton Funtek, ki je za uvod tudi spisal življenjepisne črtice o pesniku, izdal in založil pa jih je ljubljanski knjigotržec Oton Fischer. Prelična drobna knjižica je povsem podobna izdaji Prešernovih pesmi, katero je nedavno oskrbel isti založnik. Poleg podobe pesnikove jo krasi devet izvirnih ilustracij, katere je prav srečno izvršila vrlo domača umetnica J. Kobilca. Že zdavnaj zaželeno novo izdajo krasnih Jenkovih pesmi ocenimo v prihodnji številki, ker nam je za majnikovo došla prepozno. — Cena 1 gld., po pošti 1 gld. 5 kr.

Šolska družba sv. Cirila in Metoda nam je doposlala svoj IX. »Vestnik«, ki ga je »povodom X. redne velike skupščine v Kranji dne 8. avgusta 1895 izdalo in založilo vodstvo.« V Ljubljani. Tisek J. Blaznikovih naslednikov. 1895. Str. 114. — Družba šteje po tem X. izkazilu 11.176 družabnikov v 131 podružnicah. Nje knjižnica pa šteje desetero zvezkov, izmed katerih pa so I., II. in IV. popolnoma pošli, tako da bi jih »družba zopet nakupila, če jih je kdo oddati voljan.«

Fotografovanje supraselskega rokopisa. Kakor je znano, se nahaja del tega rokopisa v ljubljanski licealni knjižnici. Da se omogoči natančno proučevanje teh listov, je naročila carska akademija znanosti v Peterburgu tukajšnjemu fotografu Helferju, da fotografuje vse liste, ki se tukaj nahajajo, nalepi posnetke na posebne kartone in napravi tako iz njih nekak album. Nekaj takih albumov, kažočih natančne posnetke imenitnega rokopisa, je Helfer že izgotovil in odposlal akademiji v Peterburg, vseučiliškim knjižnicam v Moskvi, Varšavi, Pragi, na Dunaju in v Zagrebu. — Nekatera druga vseučilišča, baje Lvovsko, berolinsko in druga so tudi že naročila take albume. Ako bi ga želel kak zasebnik, ga lahko naroči pri g. A. Zagorjanu, knjigotržcu v Ljubljani. Le-ta je bil tudi tako prijazen ter nam je poslal tak posnetek enega lista, za kar ga toplo zahvaljujemo.